

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

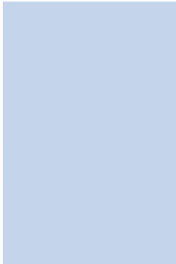

*Могілевська Вікторія,
кандидат соціологічних наук,
доцент*

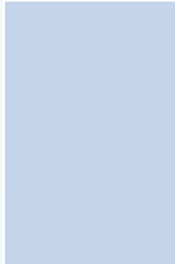
Мета:

представити процес конструювання індивідуальної траєкторії навчання як можливість реалізувати потенціал власного професійного розвитку

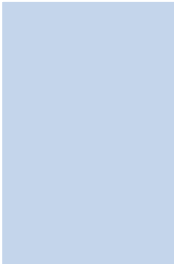
ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Знати складові елементи ІТН

Розуміти послідовність і взаємодію складових у вибудовуванні ІКТ і роль самоосвіти в цьому процесі

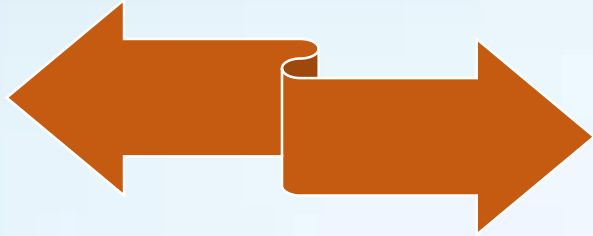
Усвідомлювати необхідність власного професійного зростання

Траєкторія професійного розвитку педагога

- це персональний шлях реалізації професійного потенціалу педагога, який ґрунтується на його вільному виборі закладу освіти, установи, організації іншого суб'єкта освітньої діяльності, видів, форм, темпу здобуття освіти та освітньої програми в межах здобуття освіти дорослих.

[\(КМ України, Постанова КМ «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників» від 29.07.2020 N 672\)](#)

В чому сутність поняття «професійний розвиток педагога»?

*Розвитком особистості взагалі,
із засвоєнням нового
**досвіду, знань, вмінь та із
трансформацією
мотивації й інтересів**
(І. Хоржевська)*

*Розвиток особистості вчителя у
професійному контексті на основі
накопичення **досвіду та
систематичного аналізу вла
сної педагогічної діяльності**
(А. Глетсорт)*

Роль професійного розвитку полягає
в тому, щоб **ДОПОМОГТИ**
вчителям у створенні й реалізації
нових педагогічних теорій і
практик, а також у підвищенні їх
компетентності щодо педагогічної
діяльності

Основою й рушійними
силами професійного
розвитку виступає
**пізнання свого «Я»,
саморозвиток особистості**
(Ю. Сліпич)

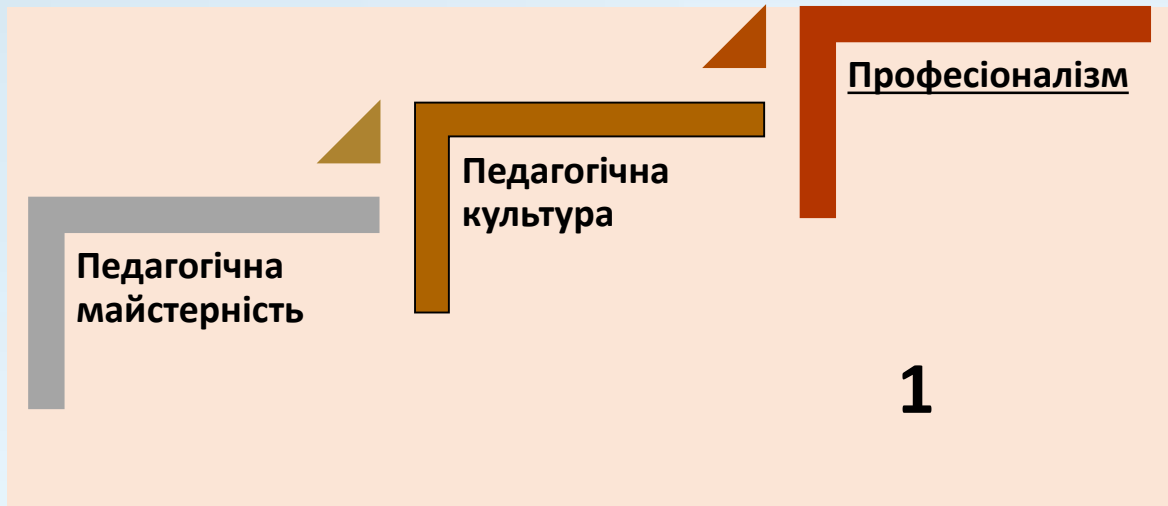
САМОРОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

**Педагог як фахівець –
це особистість, що характеризується такими
якостями, як:**

***професіоналізм, педагогічна культура,
педагогічна майстерність,
професійно-педагогічна компетентність,
педагогічні здібності, професійно-педагогічний
потенціал, педагогічна техніка,
педагогічна творчість***

Яку б схему ви обрали?
Поясніть свій вибір?

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ТРАЄКТОРІЄЮ

дозволяє

вчителю:

- усвідомити ступінь власної підготовленості до реалізації намічених цілей

- самостійно здійснити вибір змісту і стратегії власного навчання

- виявити самостійність думки, незалежність, здатність до вибору власної позиції

- визначити, розвиток яких компонентів професійної діяльності потребує найбільшої уваги.

СХОДИНКИ ДО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Не знаю, не
використовую

Знаю, не
використовую

Прагну
опанувати

Знаю,
використовую

Знаю,
використовую,
ділюсь досвідом

СХОДИНКИ ДО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

1)
виникнення і
формування
професійних
намірів

2) професійне
навчання і
підготовка до
діяльності

3) входження
у професійну
діяльність

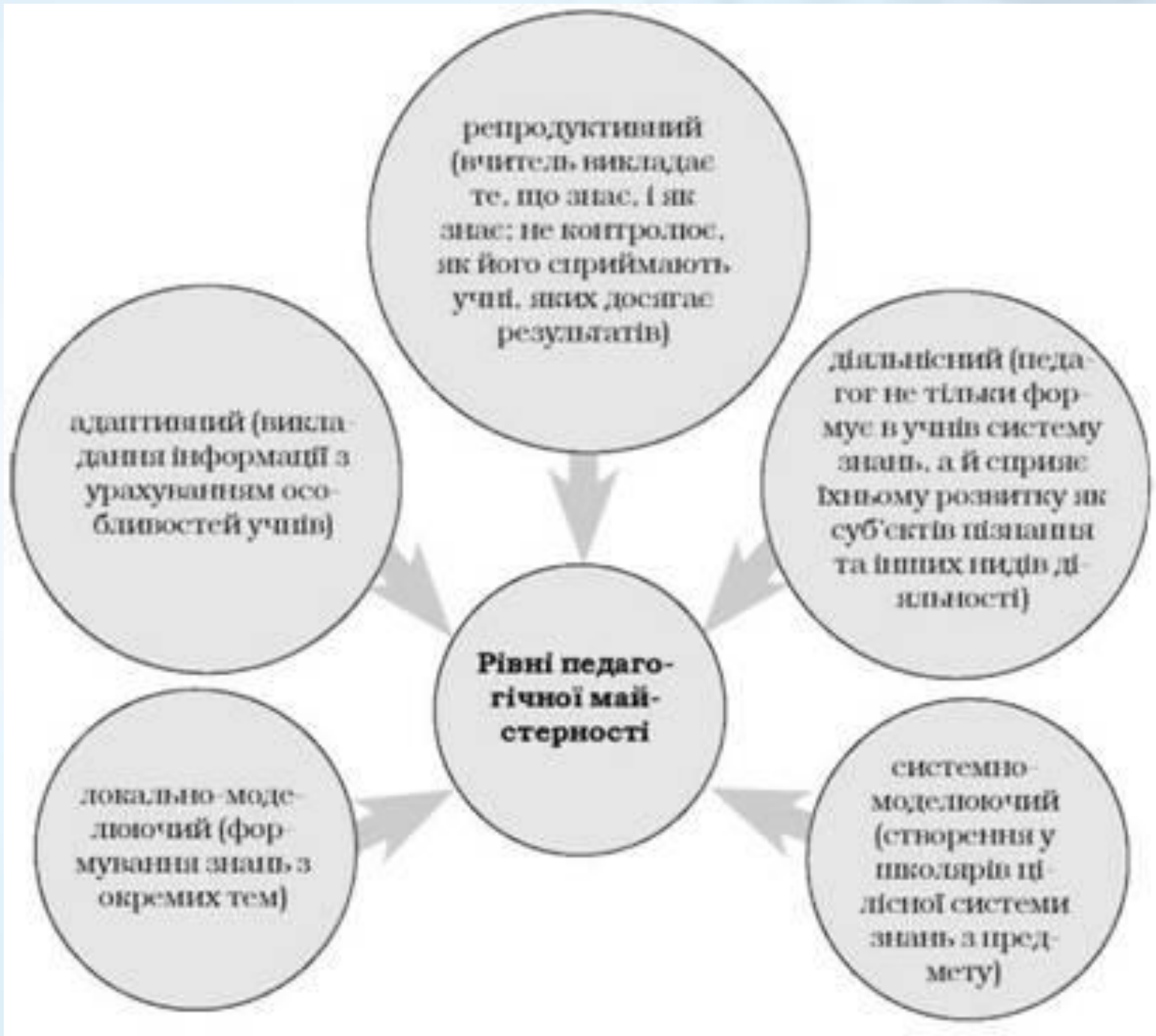
4) професійна
реалізація
особистості

Педагогічна культура –
вищий вияв професіоналізму

Педагогічна
майстерність -
синтез наукових
знань, умінь і
навичок,
методичного
мистецтва й
особистісних якостей
педагога

Внутрішні сили розвитку

пробуджуються через :

- Інтереси
- Потреби
- Схильності
- Інноваційний потенціал
- Мотивацію
- Можливості
- Конкуренцію
- Стимулювання

Мотиватор до професійного розвитку

*Без прагнення до наукової роботи
учитель неминуче потрапляє під
владу трьох педагогічних демонів:
механічності,
рутинності,
банальності.*

А. Дістервег

Перспективи освітнього і професійного розвитку педагога

за Б.С.Гершунським ієрархічна освітня "драбина" сходження особистості до високих результатів

**РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
ПЕДАГОГА: 3 ВЕКТОРИ
СПРЯМУВАННЯ**

Оволодіння науково-
теоретичними знаннями

Ефективне впровадження
інноваційних технологій навчання

Впровадження інтерактивних
методів навчання з
використанням інформаційних
технологій

Принципи розвитку педагогічної професії в Європейському просторі(ЄК):

- – **висококваліфікована професія:** **високоякісні освітні системи** (всі вчителі отримують освіту у вищих освітніх закладах, а ті, хто працюють в галузі професійної освіти, повинні інтегрувати в собі спеціальну та педагогічну кваліфікації);
- – **професія, що вимагає неперервного навчання:** **вчителів** необхідно підтримувати з тим, щоб вони **продовжували свій професійний розвиток упродовж усієї кар'єри**, не відстаючи від стрімкого розвитку суспільства знань;
- – **мобільна професія:** повинна існувати можливість для мобільності в межах різних рівнів освіти і різних педагогічних спеціальностей і спеціалізацій. Статус тих вчителів, хто проходить навчання чи працює в інших країнах ЄС, повинен визнаватися в тій країні, що їх приймає, а також у рідній країні;
- – **професія, що базується на партнерстві:** заклади, що надають педагогічну освіту, мають організовувати свою роботу в **партнерстві зі школами, місцевими громадами, роботодавцями, які надають послуги щодо підготовки вчителів** за місцем праці та іншими зацікавленими сторонами

Загальноєвропейські принципи і підходи до компетентності і кваліфікацій вчителів

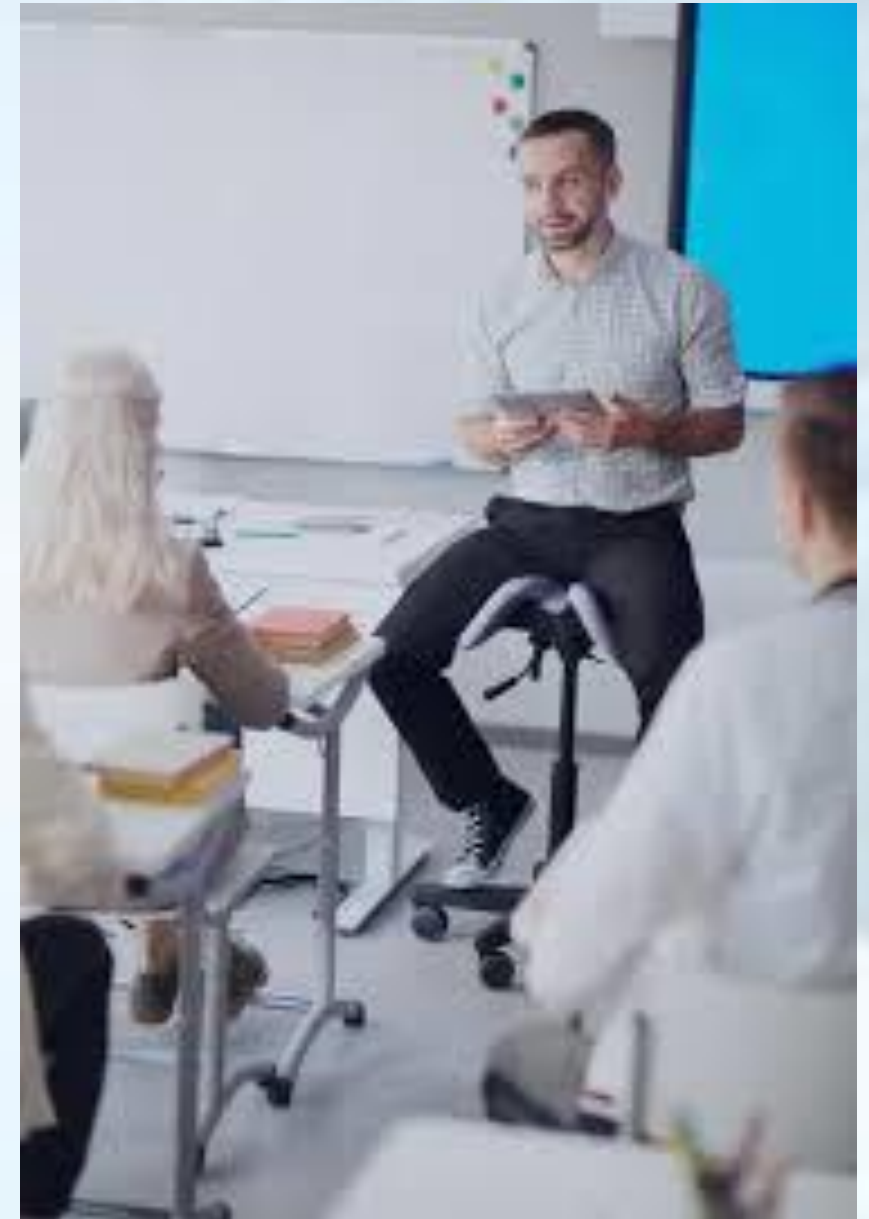
- 1) працювати з різними видами знань, технологіями та інформацією;
- 2) співпрацювати з іншими – учнями, студентами, колегами, соціальними партнерами;
- 3) діяти на місцевому, регіональному, національному, Європейському та глобальному рівнях.

Чому навчають вчителів в ППО в Європі?

- Технології розвитку творчих здібностей дітей та дорослих.
- Розвиток логічного мислення, наукового мислення.
- Ефективні технології вирішення проблем, прийняття рішень.
- Розвиток соціальних навичок, групового співробітництва, співпереживання. Технології командної роботи.
- Формувальне оцінювання. Оцінка як засіб підвищення якості освітнього процесу.
- Підготовка до інклюзивного навчання. Спеціальна педагогіка та психологія.
- Сучасні ефективні методи навчання.
- Професійна підготовка вчителів до репетиторства, коучингу.
- Тренінги використання ІКТ в освіті.
- Антидискримінаційні тренінги.

- ознайомлення фахівців з новинками теорії та практики професійної діяльності,
- освітніми технологіями,
- закріплення навичок самостійного набуття знань,
- формування індивідуальної стратегії і стилю викладання фахівців, здатних до саморозвитку

ПК здійснюється формально, неформально і дистанційно. Формальна – найбільш поширена. **Зобов'язані об'єднуватися в міні-команди**, працювати оперативно, гнучко і креативно. Наприкінці курсів від таких груп очікується колективна письмова робота у вигляді творчих проєктів, тому що «метод проєктів посідає особливе місце серед практичних методів навчання»

ФІНЛЯНДІЯ

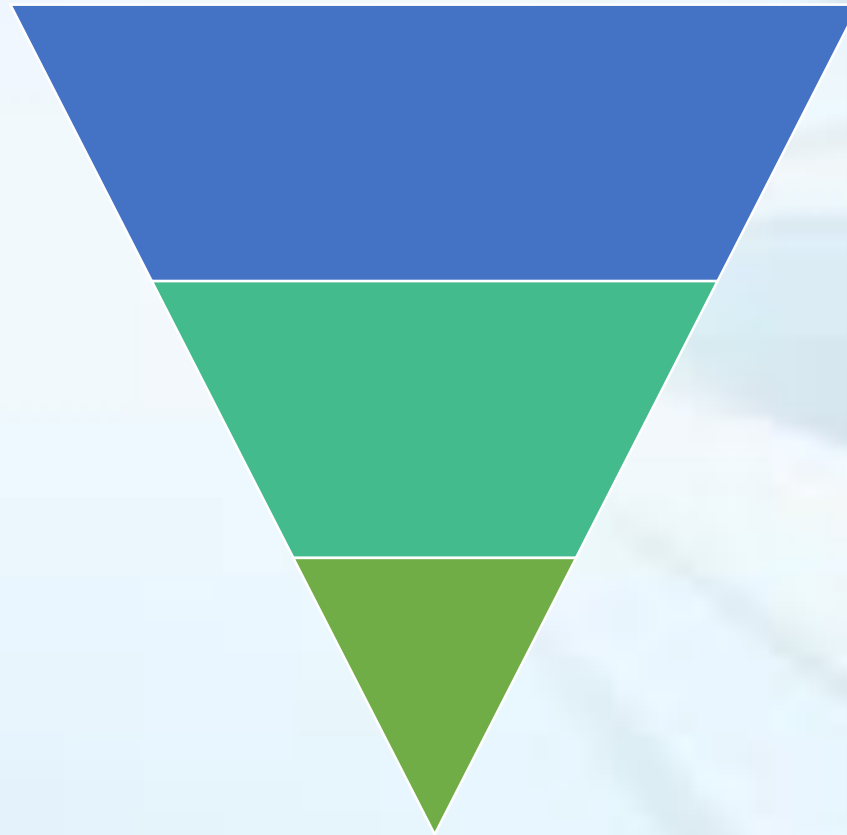
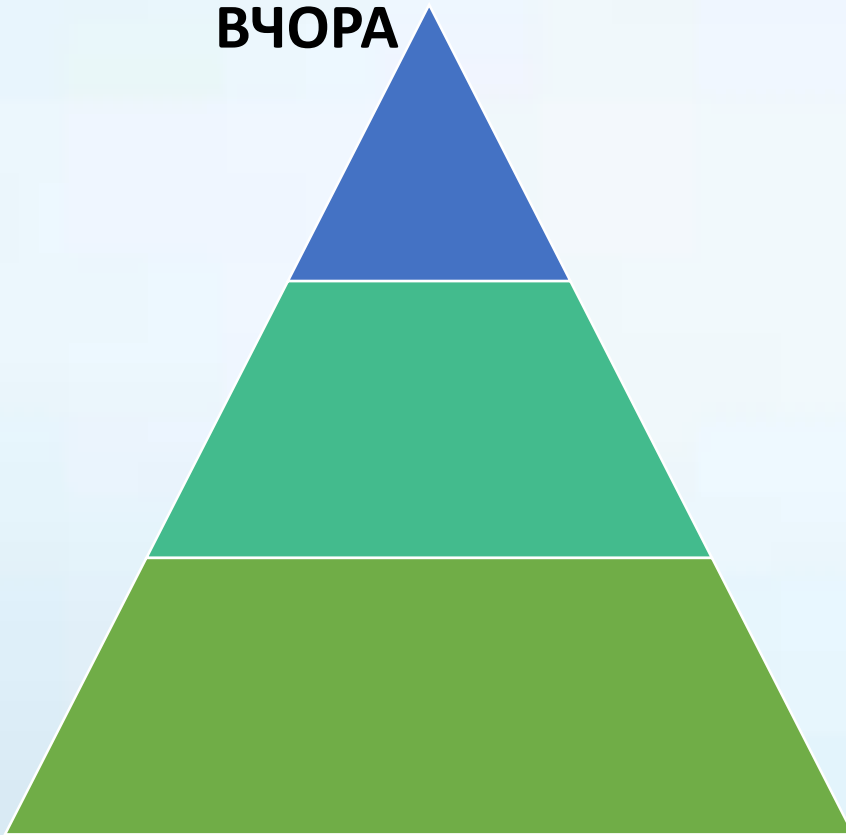
ПК - за кредитною системою. в різних формах: адресне, каскадне, спільне (кооперативне) навчання та навчання на власних прикладах. **Кожен педагогічний працівник має привілей щодо відвідування. Зазвичай це 2–3 дні підвищення кваліфікації щомісяця**, які є частиною педагогічного навантаження. Якщо викладач не хоче відвідати КПК, керівник закладу освіти має право зняти частину заробітної плати з нього за ці дні. Така система певним чином стимулює професійний розвиток педпрацівників, їх прагнення до підвищення кваліфікації.

Система ПК в США дуже поширена, бо має під собою матеріальне підґрунтя: фахівець, який упродовж року проходив навчання за будь-якою формою, має можливість отримати надбавку до зарплати. Раз на 5 років педагогічні працівники проходять обов'язкову сертифікацію для підтвердження викладацької ліцензії, що вимагає постійного розвитку і вдосконалення свого фаху.

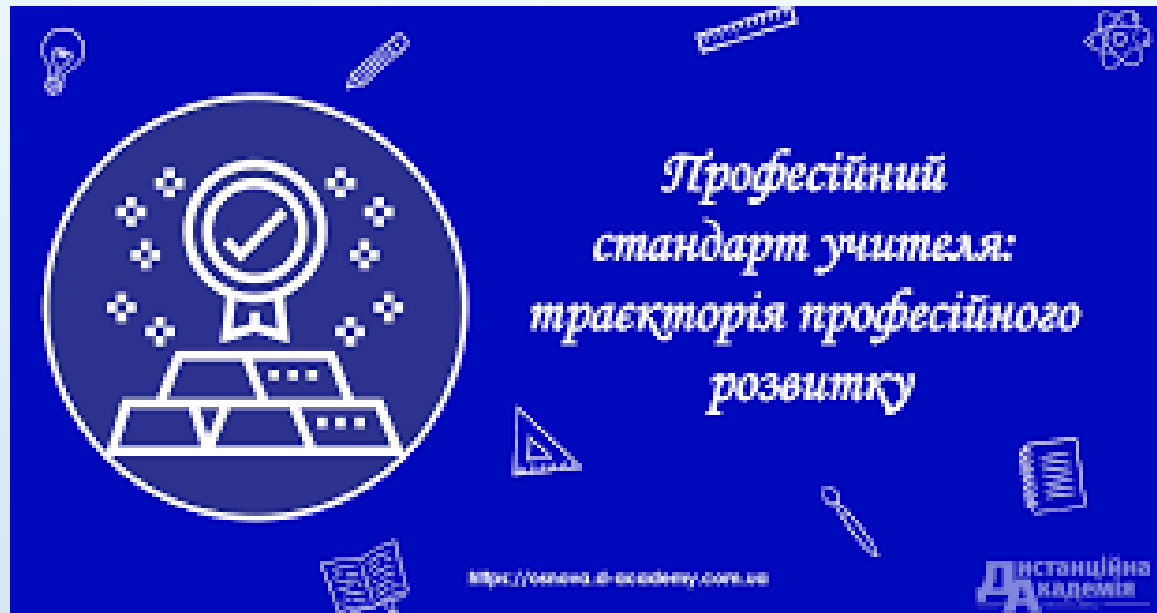
ПАРАДИГМА НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

ВЧОРА

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ПЕДАГОГА

Професійний розвиток - це **«безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та / або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності».**

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

громадянська, соціальна, культурна, лідерська та підприємницька

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- мовно-комунікативна;
- предметно-методична;
- інформаційно-цифрова;
- психологічна;
- емоційно-етична;
- педагогічне партнерство;
- інклюзивна;
- здоров'язбережувальна;

- проєктувальна
- прогностична;
- організаційна;
- оцінювально-аналітична;
- інноваційна;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя

Професійна компетентність

«здатність до навчання впродовж життя»

- здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя і здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії, інтервізії тощо)

Рефлексивна компетентність

- здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.
- «Рівень професійної компетентності фахівця значною мірою залежить не тільки від ступеня усвідомлення ним професійних обов'язків, а й від його здібності до самопізнання, самовдосконалення» (В. Раскалінос)

**Зміст
рефлексивної
компетентності
(здатності, знання,
вміння та навички)**

Рефлексивна компетентність	
Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби	
Знання	Вміння та навички
Механізм моніторингу професійної діяльності вчителя	Здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності
Загальні та професійні компетентності вчителя	Визначати відповідність власних загальних і професійних компетентностей чинним вимогам
Вимоги до професійної діяльності вчителя з урахуванням змін в освітній політиці, стандартах освіти	
Особливості діяльності закладу освіти, учнівського колективу	Враховувати зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, у діяльності закладу освіти, учнівському колективі під час планування професійного розвитку

Зміст професійної компетентності «здатність до навчання впродовж життя» (за кваліфікаційними категоріями педагогічних працівників)

Професійна компетентність	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст 2-ї категорії	Спеціаліст 1-ї категорії	Спеціаліст вищої категорії
Д2. Здатність до навчання впродовж життя Д21. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	Визначає операційні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Визначає стратегічні й оперативні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Визначає чіткі цілі власного професійного розвитку; використовує практики взаємонавчання для підвищення фахової майстерності	Визначає цілі власного професійного розвитку з урахуванням цілей і напрямів розвитку освітньої політики, бере активну участь у діяльності професійних спільнот
	Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей			
	Добирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб			

Критеріальна модель управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників регіону на засадах диференційованого підходу

Компоненти	Критерії	Показники	Діагностичний інструментарій
Мотиваційно-ціннісний	Змотивованість до професійного розвитку	1. Наявність професійних мотивів (М1) 2. Наявність мотивів особистісної самореалізації (М2) 3. Прагнення досягати високих результатів у професійній діяльності (М3)	1. Анкетування педагогів з метою визначення рівня вмотивованості, усвідомлення перспективи фахового самозростання, готовності до професійного розвитку 2. Методика діагностики мотивів трудової діяльності Т. Бадоева 3. Методика дослідження професійної мотивації педагога (К.Замфір у модифікації А.Реана)
Когнітивно-професійний	Володіння знаннями, передбаченими освітніми програмами діяльності курсів підвищення кваліфікації та кваліфікаційними вимогами	Володіння знаннями: 1. З педагогіки, психології та дидактики навчання (К1) 2. Теорії управління (К2)* 3. Сучасних технологій навчання (К3) 4. Інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи (К4)	Вхідне, поточне і вихідне діагностування слухачів курсів підвищення кваліфікації та учасників науково-методичних заходів міжкурсого періоду
Діяльнісний	Упровадження сучасних технологій навчання, інноваційних освітніх технологій у педагогічну, управлінську та методичну практику	Сформованість умінь і навичок: 1. Використовувати навчальні, навчально-методичні, науково-методичні, інформаційно-освітні ресурси у професійній діяльності (Д1) 2. Створювати інноваційні освітні продукти, педагогічних, управлінських і методичних кадрів впроваджувати в педагогічну, управлінську і методичну практику сучасні освітні технології, програми дослідно-експериментальної роботи (Д2)	Аналіз продуктів і результатів професійної діяльності

Рівні професійного розвитку педагогічних працівників

Етапи професійного розвитку	Рівні соціально-професійної активності	Рівні професійного розвитку	Якісні характеристики професійної діяльності педагогічних працівників
Професійна адаптація	Нормативно-заданий	Репродуктивний	– працює за програмою та підручником; – використовує науково-методичну літературу, публікації у фахових виданнях; – відвідує засідання професійних об'єднань
Становлення професіонала	Адаптивний	Репродуктивно-корегуючий	– вносить зміни у навчальні плани; – має авторські розробки занять, масових заходів; – виступає на засіданнях професійних об'єднань різних рівнів; – формує та розвиває навички користувача ПК; – презентує результати діяльності в межах ЗПО, районних (міських) освітніх виставках, науково-методичних заходах; – є учасником фахових конкурсів будь-якого рівня

Етапи професійного розвитку	Рівні соціально-професійної активності	Рівні професійного розвитку	Якісні характеристики професійної діяльності педагогічних працівників
Професійна майстерність	Надситуативний	Конструкторський	– апробує навчальну літературу; – використовує мультимедійні презентації, публікації, інформаційно-освітні ресурси мережі Інтернет; – використовує електронні засоби навчального призначення, електронні навчально-методичні комплекси; – працює як слухач ООЗО, ООШПД; – бере участь у методологічних сесіях, роботі творчих груп; – реалізує програми дослідно-експериментальної роботи, інноваційні проекти і програми; – презентує результати діяльності на шкільних, районних (міських), обласних освітніх виставках, науково-методичних заходах; – є керівником професійного об'єднання педагогічних, управлінських кадрів; – реалізує напрями роботи наукової лабораторії, творчої групи, творчої спілки, асоціації; – є учасником фахових конкурсів будь-якого рівня
Акмепрофесіоналізм	Наднормативний	Творчий	– створює власні науково-методичні продукти: програми, посібники, електронні навчально-методичні комплекси; – є учасником шкільного, районного (міського), заключного етапу фахового конкурсу; – презентує результати діяльності: 1) в межах закладу, районних (міських), обласних, національних, міжнародних освітніх виставках; 2) на обласних, всеукраїнських і міжнародних науково-методичних заходах; – здійснює керівництво роботою ООЗО, ООШПД, науковою лабораторією, творчою групою, творчою спілкою, асоціацією

Характерні ознаки компетентнісного навчання

Некомпетентнісне навчання

Наука - основа змісту освіти - розглядається як сукупність фактів, понять, законів і теорій

Вивчення «основ наук» є головною і самодостатньою метою навчального процесу

Вчитель ставить питання «Що?» і «Чому?» і відповідає на них разом з учнями

Методи і форми навчання залежать від змісту навчання

Застосування знань і умінь обмежується навчальними ситуаціями

Основний результат навчання: знання, уміння, навички, цінності

Життєвий досвід учнів формується стихійно, за межами навчального предмета

Нагромаджується і осмислюється досвід розв'язання навчальних завдань

Оцінюється нагромаджений багаж дидактичних одиниць

Школа відводить людину від розв'язання складних життєвих проблем у галузь, наближену до «чистої науки»

Школа вчить учнів покладатися на свою пам'ять

Компетентнісне навчання

Наука - основа змісту освіти - розглядається як загальнолюдський досвід розв'язання проблем

Вивчення «основ наук» є засобом розвитку готовності розв'язувати життєві проблеми з використанням принципів наукового мислення

Вчитель ставить питання «Навіщо?» і «Як?» і відповідає на них разом з учнями

Методи і форми навчання використовуються як самостійні шляхи досягнення певних педагогічних цілей. Наприклад, групові форми роботи спрямовані на формування умінь співпраці

Застосування знань і умінь відбувається в життєвих (або наближених до життєвим) ситуаціях

Основний результат навчання - осмислений досвід діяльності

Життєвий контекст і формування життєвого досвіду вводиться в межі навчального процесу як його значущі елементи

Нагромаджується і осмислюється досвід розв'язання життєвих завдань

Оцінюється здатність застосовувати нагромаджений багаж дидактичних одиниць у різних ситуаціях

Школа готує людину до розв'язання життєвих проблем

Школа вчить учнів покладатися на свою самостійність

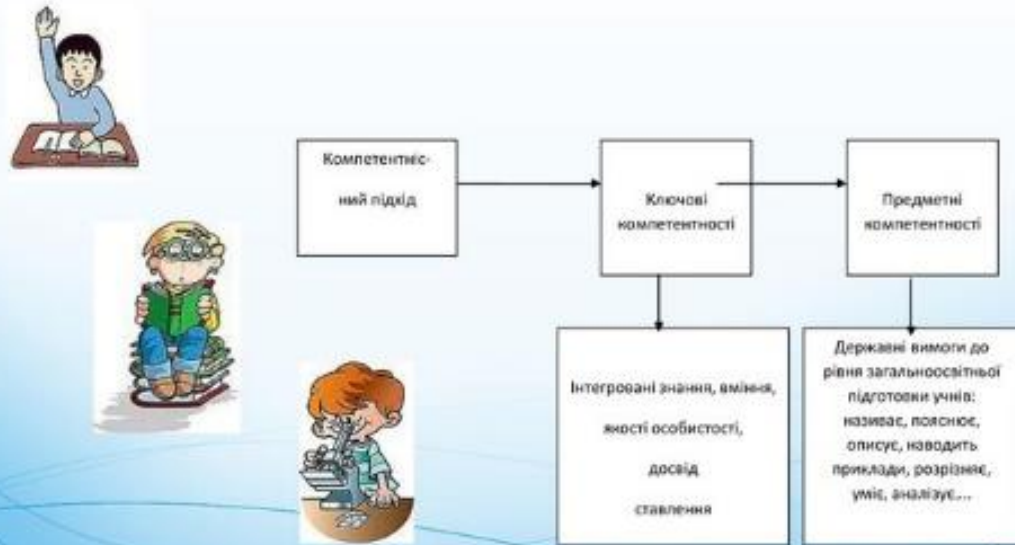
Що брати за результати діяльності

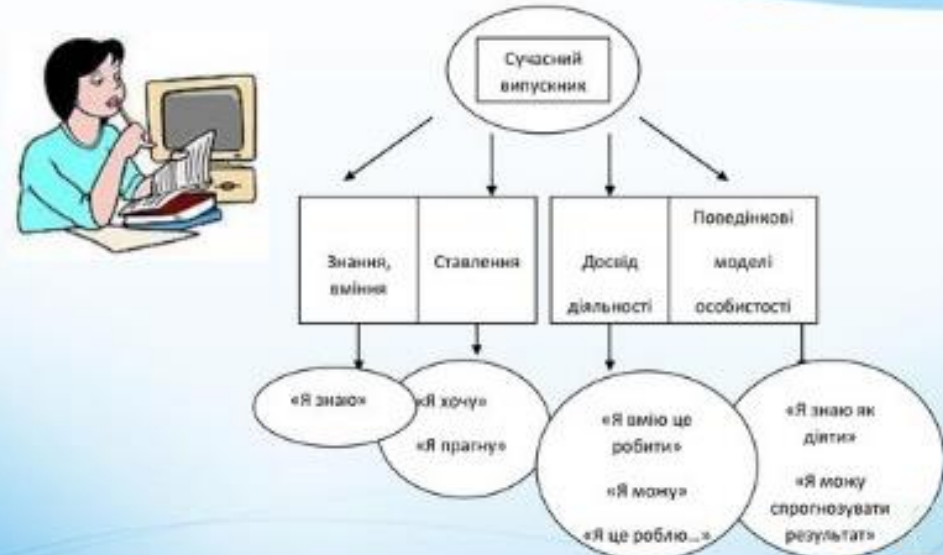
ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ В НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ

Компетентнісний підхід – спрямованість ОП на досягнення результатів, якими є КК і ПК

Зв'язок між категоріями компетентнісного підходу можна зобразити схемою:

Компетентний випусник має сформуватися в процесі навчання і містити знання, вміння, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості.

Оцінювання, виклики та тенденції НУШ у 2021-2022 н.р.

Навчальні досягнення учнів за компетентнісним підходом

Знання	Я знаю (уявлення, факти, відомості, ознаки, поняття)
Діяльність	Я знаю, як це зробити... я вмію..., я можу... я роблю...
Творчість	Я створюю, я придумую... я змінюю... я знаходжу... я доповнюю...
Ставлення	Я прагну до... я хочу досягти... я ціную... я схвалюю... я заперечую... я думаю інакше...

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ

10 балів - Маю повні, глибокі знання, використовую їх у практичній діяльності, роблю висновки, узагальнення.

11 балів - Маю гнучкі знання, аргументовано використовую їх у різних ситуаціях, знаходжу та аналізую інформацію, умію розв'язувати проблеми.

12 балів - Маю системні, міцні знання, усвідомлено використовую їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Умію самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ

7 балів - Я правильно відтворюю навчальний матеріал, вмію наводити окремі власні приклади.

8 балів - Застосовую вивчений матеріал у стандартних і нестандартних ситуаціях, намагаюся аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, робити висновки.

9 балів - Добре володію вивченим матеріалом. Умію аналізувати й систематизувати інформацію, використовую докази із самостійною й правильною аргументацією.

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ

4 бали - Я можу за зразком виконати вправу або задачу.

5 балів - Можу відтворити основний матеріал, з помилками та неточностями дати визначення та сформулювати правило.

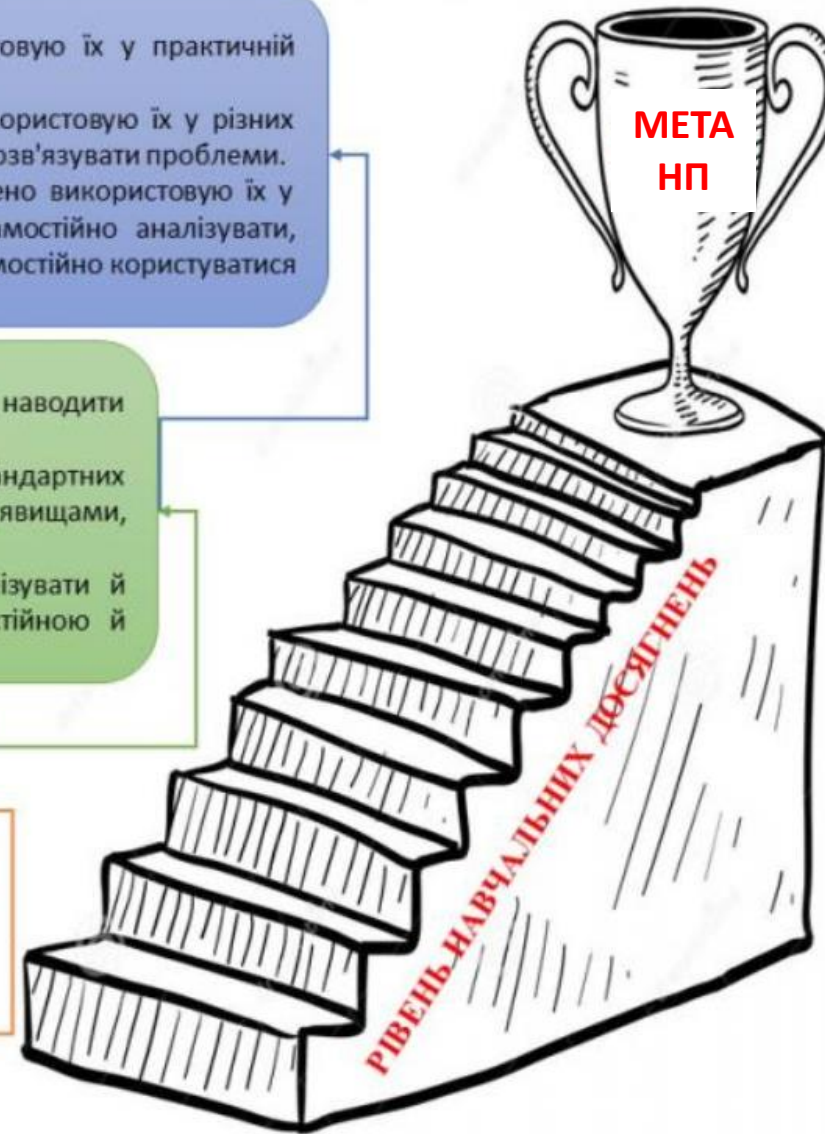
6 балів - Знаю і розумію основні положення навчального матеріалу, вмію застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ

1 бал - Я знаю, яку тему вивчають на уроці.

2 бали - Можу відтворити незначну частину навчального матеріалу, маю нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

3 бали - Відтворюю частину навчального матеріалу.

Як варіант

МОДЕЛЬ ЗАСВОЄННЯ БАЗИ ЗНАНЬ		
Рівні засвоєння елементів бази знань	Мета засвоєння елементів бази знань	Форми та методи контролю рівня сформованості умінь
Початковий — понятійний (фактологічний)	Необхідно вміти: назвати, вибрати, виявити, визначити терміни, поняття, факти, символи за переліком	Тести I, II рівнів вхідного та підсумкового контролю, опитування
Репродуктивний	Давати визначення, доповнити, описати, пояснити, оцінити, порівняти, аргументувати	Тести I, II рівнів поточного та підсумкового контролю, обговорення, усні та письмові опитування, доповіді, реферати
Алгоритмічно-дійовий (умовно-професійний)	Довести, виправити, розрахувати, упорядкувати застосувати, вирішити, організувати, проаналізувати, випробувати, прийняти рішення	Вправи, задачі, ситуації, дискусії, науково-практичні письмові роботи дослідницького характеру, тести 2, 3-го рівнів
Творчий (професійний)	Запропонувати, класифікувати, змодельовати, реорганізувати, захистити, обґрунтувати, скомбінувати, спланувати	Ситуації, задачі, тести 3-го рівня, науково-практичні письмові роботи дослідницького характеру, розроблення та публічний захист проектів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізняти об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

Рівні	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі елементи.
	2	Учень фрагментарно відтворює незначну частину матеріалу, нечітко уявляє об'єкт вивчення, здатний до елементарного викладу думки.
	3	Учень відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання.
Середній	4	Учень знає приблизно половину навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення вчителя, повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учень розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Учень виявляє розуміння основних положень матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою вчителя здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком.
Достатній	7	Учень правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання учня є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Учень вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в деяко змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
Високий	10	Учень володіє глибокими і міцними знаннями, використовує їх в нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює нові факти, явища, ідеї.
	11	Учень володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.
	12	Учень має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї. Розвиває свої обдарування й нахили.

Концепція педагогічної компетентності (для педагогів ЗПО)

Педагогічна компетентність - сукупність теоретичних знань, практичних умінь, навичок, ставлень, досвіду, особистісних якостей учителя, що **дають змогу** здійснювати пошукову, естетичну діяльність, **самостійно здобувати нові знання, аналізувати діяльність** учасників освітнього процесу, приймати рішення

Діагностика рівня педагогічної компетентності

- Експертна якісна оцінка ГЗ (Ур.)
- Якісна самооцінка ГЗ (Ур.)
- Наявність власних методичних розробок
- Виконання завдань, моделюючих професійну діяльність
- Аналіз результатів творчої діяльності вихованців
- Робота під час семінарів
- Самоаналіз, затребуваність професійного зростання

Діагностика рівня *професійної* компететності

- Узагальнення та представлення власного досвіду роботи
- Вміння визначати пріоритетні напрями своєї професійної діяльності за методом, за формою, за змістом
- Постійна робота в методичних об'єднаннях, творчих групах, виступи, майстер-класи, семінари, конференції
- Публікації
- Портфоліо досягнень

З чого слід починати
розвиток
професійної
компетентності?

1 етап

Виявлення рівня професійної компетентності

- Діагностування,
- тестування,
- моніторинг,
- визначення шляхів удосконалення ПК

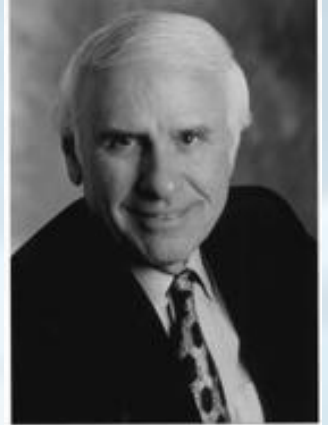
2 етап

Механізми розвитку ПК педагога

■ САМООСВІТА

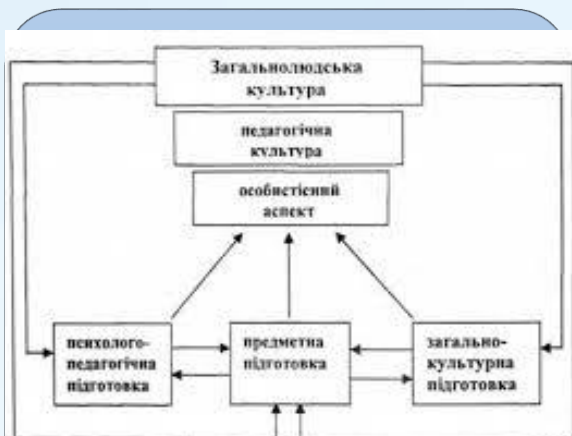
- Участь у роботі творчих груп
- Підвищення кваліфікації
- Активна участь у педрадах, семінарах, конференціях
- Участь в дослідницьких роботах, створення власних публікацій
- Розробка системи стимулювання діяльності педагога

ДЖИМ РОН –
американський
бізнес - тренер

*Формальна освіта допоможе
вам вижити, а **самоосвіта**
приведе вас до успіху*

Самоосвіта буде продуктивною за умов:

Коли в процесі
**реалізується потреба
особистості** у власному
розвитку

*Не соромно чого-
небудь не знати, але
соромно не хотітися
вчитися*

Сократ

**Педагог уміє визначати
свої сильні і слабкі
сторони**, володіє
способами
самопізнання, є
відкритим до змін

**Володіє здатністю до
рефлексії**

Саморефлексія педагога

Індивідуальна картка методичного моніторингу професійної діяльності педагога ЗПО

	Методична діяльність	2021	2022
1	Оволодіння новими методами і прийомами пед.діяльності		
2	Оволодіння новими комп'ютерними програмами (технологіями)		
3	Розробка методичних матеріалів		
4	Проведення відкритого заходу для фахівців		
5	Відвідування колег з метою вивчення досвіду		
6	Виступ на методичних заходах в своєму закладі, на районному МО, на обласному рівні, семінарі-практикумі тощо		
7	Створення власного електр. ресурсу		
8	Участь у дослідницькій діяльності		
9	Участь у професійному конкурсі		

Професійне вигорання

- «Міжнародна класифікація хвороб – 10»:
«проблеми, пов'язані з труднощами управління власним життям».

**За загальним визнанням
спеціалістів педагогічна
діяльність – це один із видів
професійної діяльності, який
найбільше деформує
особистість людини**

Вигорання відбувається поступово

- I стадія триває 3-5 років,
- II триває 5-15 років,
- III – від 10 до 20 років.

На його тлі можуть загострюватись хронічні і виникати нові хвороби

Конструктивні методи боротьби з вигоранням:

- 1. Психотерапія, психотренінги.
- 2. Конструктивна оцінка.
- 3. Новизна.
- 4. Уникання сварок, конфліктів, невизначених обставин. Налаштування на позитив, уміння звертати увагу на 95% плюсів, а не на 5% мінусів, невдач і помилок.

*Мирного неба над
головою та рідної землі
під ногами усім нам!!!*

СЛАВА УКРАЇНІ!!!

